

There are no translations available.

Ба хама маълум аст, ки Хизби нахзати исломӣ баъди исбот гардидани амалҳои террористӣ ва ҷиноятхояш бо қарори Суди олии Ҷумҳурии Тоҷикистон мамнуъ ва террористӣ эълон гардидааст. Тибки қонун тамоми роҳбарияту аъзоёни ин ташкилот террористанд. Мантқан тамоми ташкилоту созмонҳо, аз ҷумла қасоне ки бо ТТЭ ХНИ ҳамкорӣ доранд ва ё онро таблиғ мекунанд, низ террористу ифротгаро ҳисобида мешаванд. Мирзои Салимпур мисле ки вақтҳои охир дида мешавад, ба роҳи дигари ислохотҳои дар навишти ҳодисаҳо қадам бардоштааст.

Ҷунончи, ин журналист дар сомонӣ “Ахборком” ба ҳақиқат наздик шуда, ҷеҳраи нахзат ва роҳбаронашонро, ки ифротию террористанд, ба таври хирфавай ифшо кардааст. Дар сурате, ки ба таври мунтазам пештар ТТЭ ХНИ-ро таблиғ менамуд, масъулони ин сомона ба назар мерасад, ки меъёрҳои қасбиро риоя карда истодаанд. Ба эҳтимоли зиёд Салимпур ба усули адолатҳои ва мунсифона бозгӯӣ кардани воқеаҳои воқеа ба нахзат ва бозбинии нақша як хизби динӣ рӯй овардааст.

Ҷунончи, санаи 10.08.2019с. дар сомона матлабери таҳти унвони “Сабти нодири видеои маросими видео бо Нурӣ” нашр кардааст, ки ин амал бо мақсади бозтоби ҳақиқати таърихӣ ва нишон додани саҳми манфии ташкилоти террористии мазкур дар таърихи муосир аҷом дода шудааст. Ин паҷӯҳиши ҷавонмардонаи Салимпур як амали мусбат буда, ҳамдастии ӯро бо қувваҳои ватандӯст исбот менамояд.

Масалан, дар ин матлаб Салимпур аз С.А.Нурӣ ёдовар шуда, менависад, ки “ин раҳбари собиқи ТТЭ ХНИ нақша боризе дар таърихи навини тоҷикон гузоштааст”. Аммо Нурӣ агар нақша дар таърихи навини тоҷикон дошта бошад, он хатман манфӣ мебошад. Зеро яке аз нафарони дар сар задани ҷанги шаҳрвандии солҳои навадуми Тоҷикистон дастдошта маҳз ҳамин Нурӣ аст, ки он замон сарвари ТТЭ ХНИ буд. Маҳз ҳамин нафар бо ҳамроҳии ҷанд ҳаммаслаки дигари худ исломи сиёсиро ба кишвари мо оварданд, идеология ва мазҳаби бегонаро дар байни аҳолии Тоҷикистон паҳн карданд, бо дастури хоҷагони ҳориҷии худ вазъиятро ноором сохтанд ва боиси сар задани ҳунрезии ҳаробиҳо дар Ватани мо гардиданд”. Дар зеро ҳар ин ҳарфи М.Салимпур имзо кардан мумкин аст. Салимпур дар қисмати дигаре аз мақола менависад, ки “падари Нурӣ бо вучуди қораманди мақомоти давлатӣ буданаш, шахси тақводоре буд ва фарзанди ҳудро таълими динӣ дода буд”. Лекин дар асл падари Нурӣ ба ҳотири манфиат дар мақомоти давлатии замони шӯравӣ фаъолият мекардааст, аммо дар ботин як нафар мазҳабии ифротӣ будааст. Писари ҳудро низ аз ҳурдсолӣ ҷунин тарбия додааст.

Ҳамин тавр, Нурӣ ҳам мисли падараш тадриҷан ба як нафари ифротгаро табдил меёбад. Бо вучуди дар мактабу техникуми шӯравӣ таҳсил кардан ва ба сифати муҳандис қор кардан, вай дар ботинаш шахси дигар буд. Як нафаре бо андешаҳои зиддимилӣ ва воқасгароёна буд, ки меҳост дар кишвар як низомии асримиёнагиро қорӣ намояд.

Ҷиноятқорӣ, пинҳонқорӣ, фаъолияти зиддидавлатию зиддимардумӣ ҳануз аз ҳурдсолӣ ҳамсафарӣ ҳаётии Нурӣ буданд. Дар давраи навҷавониаш вай ҳамроҳи Қаландари Садрӣдин, Одинабеки Абдусалом, Неъматуллоҳи Эшон дар мактаби пинҳонии Қорӣ Муҳаммадҷон Рустамов (Мавлавӣ Хиндустонӣ) таълимоти ғайрирасмии динӣ мегирифт. Албатта маълум аст, ки Мавлавии Хиндустонӣ як фарди ғайриточики дар мактабҳои маҳсули ҳориҷӣ таълимдида буд ва ба шогирдон на исломи анъанавӣ, балки исломи сиёсиро таълим меод ва онҳоро ба амалҳои ҷиноятқоронаи зиддидавлатӣ таҳрик

медод.

Баъдтар махз хамин шогирдони мактаби пинхони Мавлавӣ Хиндустонӣ ташкилоти ифротгароёнаи “Нахзати чавонони исломӣ”-ро созмон доданд, ки дар охири замони шӯравӣ ба ТТЭ ХНИ табдил дода шуд. Ному насабҳои афғониву покистонӣ ва арабу хиндустонӣ дар таърихи нахси ин хизби маргофар зиёд ба кайд гирифта шудааст. Мафтуншавии нахзат аз ҳар он чи асли бегона ва насаби хоричӣ дорад, дар ҳар риштаи фаъолияти он эҳсос мешавад. Чунончи, Салимпур барҳақ чанбаи хоричӣ доштани хизби нахзат ва даст доштани масъулони онро дар бозихои хатарноки сиёсӣ зикр намуда, илова мекунад:

“Мавлавии Хиндустонӣ баъди чанд даъваташ ба КГБ ва таҳдиди ҳабс аз Исломи сиёсӣ канор рафт, вале Саид Абдуллоҳи Нурӣ бо 4 шарикдарсаш –Каландари Садриддин,Одинабеки Абдусалом, Неъматуллоҳи Эшон ва Корӣ Мухаммадҷондар соли 1973, баъди баста шудани мадрасаи пинхони Мавлавии Хиндустонӣ дар маҳаллаи Аэропорти кӯхнаи Душанбе дар фикри ташкили ҳалқаҳои нави дарсӣ ба хотири таълими Ислом ба мардум шуданд. Раҳбарони хизби феълан мамнуъи нахзати исломии Тоҷикистон таърихи фаъолияти худро аз нахустин чамъомади хамин 5 нафар ҳисоб мекунанд.

Дар соли 1974 дар заминаи ҳалқаҳои дарсии ташкилшуда, ки аксараш дар водии Вахш буд, тарафдорони Нурӣ ташкилоте сохтанд, ки пинхонӣ амал мекард ва аъзоаш байни худ онро "созмони чавонон" ва "нахзати исломӣ" ном мебурданд. Замоне ки мардум дар фикри рифоҳу озоиштагӣ буд, доираҳои танғазари нахзатӣ, нақшаи бесуботӣ ва таҳрик кардани бетартибҳои чамъиятиро мекашиданд. Дар он давра ин омил метавонист тобиши фарогир касб наояд. Конунгузрез будани ҳалқаҳои ғайриконуниро дар никоби дин сармуҳаррири “Ахбор” бо дарки масъулият ин тавр менигорад: «Соли 1986 мақомоти амниятии Шӯравӣ билоҳира фаъолияти ин гурӯҳи исломиро ошкор карданд ва Нурӣ бо ҳудуди 40 тарафдораш дар як чамъомад барои муддате дастгир шуд. Соли 1987 ўро аз нав боздошт ва ин дафъа ба якуним соли зиндон маҳкум карданд. Нурӣ ҳукми зиндонашро дар Сибири Русия адо кард».

Вазъияти солҳои охири мавҷудияти Иттиҳоди Шӯравӣ шароити мусоидро барои афзоиш ёфтани ҳаракати нахзатиҳо ва бо таъсири онҳо дар кишвар паҳн гардидани ифротгароӣ фароҳам овард. Хамин буд, ки бо вучуди ифротгарою дорои “доғи судӣ” будани Нурӣ (солҳои 1987-1988 бо сабаби содир кардани чиноятҳои дар боло зикршуда дар маҳбас буд), ўро ҳаммаслаки дигараш А.Тураҷонзода, ки он замон Козии Тоҷикистон буд, дар соли 1988 ба вазифаи сардабири маҷаллаи “Минбари ислом” таъйин мекунад. Ин нақзи конунгузории ҷумҳурӣ дар соҳаи кадрӣ буд, ки то ин замон маҳкумшудаҳо дар сохтори давлатӣ иҷозати қор надоштанд.

Дере нагузашта дар моҳи августи соли 1991 нахзатиҳо аз вазъияти ноороми Иттиҳоди Шӯравӣ суиистифода карда, дар шаҳри Душанбе гирдиҳамоии зиддидавлатӣ ташкил мекунанд. Ин амалхоро махз Нурӣ ҳамчун раҳбари ТТЭ ХНИ бо дастури хоҷагони хоричиаш анҷом медод. Дар натиҷаи ин амалҳои фишороварандаи нахзатиҳо Президенти ҳамонобақтаи Тоҷикистон К.Маҳкамов ба истеъфо рафт ва ТТЭ ХНИ ба як хизби расмӣ табдил ёфт. Ин аввалин зарбаи нахзатиҳо ба дунявият, демократия, ҳукуку озодиҳо ва хушбахтии мардум буд. Салимпур бо пойбандӣ ба масири миллӣсозӣ ва шинохти қомил аз вазъият ин ҳолатро ҷунин тасвир мекунад:

“Моҳи августи соли 1991, баъди шикасти ГКЧП дар майдони Озодӣ дар маркази Душанбе бо талаби истеъфои раисҷумҳур Қаҳҳор Маҳкамов гирдиҳамоии ғустардае

доир шуд, ки бештари иштироккунандагонашро хизби нахзати исломии Саид Абдуллохи Нурӣ ба майдон оварда буд. Ин гирдиҳамой, истеъфои Махкамов ва сабти номи расмӣ хизби нахзат дар поёни ҳамонс оли 1991 аз нахустин пирӯзихои ин ташаккули сиёсӣ буд. Хизби нахзати Нурӣ ҳамин тавр, дар гирдиҳамойҳои тирамоҳи соли 1991 ва баҳори соли 1992 дар Душанбе нақши асосиро бозӣ мекард ва бо огози даргириҳои мусаллаҳона дар соли 1992 ба яке аз тарафҳои ҷанги шаҳрвандии Тоҷикистон табдил ёфт”. Ин санади раднашавандаи таърихӣ, нақши таҳрибкоронаи нахзатро дар таърихи муосир бараъло нишон медиҳад.

Яъне аз ҳамон вақт раванди аз байн рафтани сохти конститусионӣ, ғалаб гардидани сохторҳои давлатӣ ва таъсири нуфузи зиёд пайдо кардани ТТЭ ХНИ бо раҳбарии Нурӣ шуруъ шуд ва тадриҷан авҷ гирифт. Он замон ба “шарофати” нахзатиҳо бадбахтиҳо яке аз паси дигар ба сари кишвари тозаистиклоли мо меомаданд.

Ҳамаи мо хуб дар хотир дорем, ки чи гуна таблиғгарони нахзатӣ дар шаҳру деҳоти Тоҷикистон ғайолияти пурзури зиддидавлатию зиддимардумӣ анҷом медоданд. Кишри зиёӣ, хусусан муаллимону олимони ва онҳоеро ки ба ақидаашон муҳолиф буданд, таҳқир мекарданд, то ба ҷойи онҳо ҳудашон дар ҷомеа таъсир дошта бошанд.

Баъдтар дастаҳои котилони ҳудро созмони доданд ва ба қуштори дигарандешон, намояндагони мақомоти давлатӣ ва зиёҳои асил шуруъ карданд. Моликияти мардум, ҷамъият ва давлатро горат мекарданд. Тадриҷан нахзатиҳо дар кишвар пурра ғазои тарсу ҳарос ва нооромию нобоварию ба миён оварданд ва оқибат ҷанги шаҳрвандиро роҳандозӣ карданд. Ҷанги ҳонумонсузи дохилӣ, ки маҳсули ғайолияти ТТЭ ХНИ буд, боиси қушта шудани бештар аз садҳо панҷох ҳазор ва овораро фирорӣ шудани садҳо ҳазор гардид. Ҳамаи амалҳои нахзатиҳо, ки раҳбарашон Нурӣ буд, аз ҷониби доираҳои манфиатдори ҳориҷӣ раҳнамоӣ ва назорат мешуд.

Ҳушбахтона, ақсарияти мардуми Тоҷикистон аз мақсадҳои нопоки нахзатиҳо огоҳ шуданд ва ба мубориза бар зидди ин неруи аҳриманӣ бархостанд. Дар натиҷа нахзатиҳо аз кишвар фирор карданд ва дар хориҷа зери таъсири бевоситаи сармоягузориҳои хориҷиашон аз он ҷо амалҳои таҳриботии душманонашонро бар зидди Тоҷикистон идома медоданд. Дар мавриди ғароишҳои сулҳхоҳонаи ниҳодҳои ҳукумати М.Салимпур одилона зикр мекунад, ки: “Ҳукумати Тоҷикистон баъди 5 соли ҷанг бо нерӯҳои ин Иттиҳод созишномаи сулҳ бо муҳолифинро имзо кард”. Дарвоқеъ ин гуфта, ҳақиқати мутлақ аст, зеро давлат бо ХНИ нею бо иттиҳоди нерӯҳои оппозитсионӣ сулҳ ба имзо расонид ва ин воқеа аз ҷониби ҷӣ қоршиносони дохилӣ ва ҷӣ хориҷӣ собит шудааст. Дар моҳи июни соли 1997 Созишномаи истиқрори сулҳ байни Раҳбарияти кишвар ва раҳбарияти ИНОТ ба имзо расид. Албатта вазъияти онвақтаи ҳам дохили Тоҷикистон ва ҳам Афғонистон тавре буд, ки Нурӣ ҳамчун раҳбари ТТЭ ХНИ ва ИНОТ ба ғайр аз имзо кардани Созишномаи сулҳ дигар илҷ надошт. Аммо имзои ин созишнома аз тарафи раҳбарияти нахзатӣ маъноӣ аз роҳи терроризму ифротгароӣ барғаштани ТТЭ ХНИ-ро надошт.

Солҳои баъдӣ исбот карданд, ки раҳбарони ТТЭ ХНИ аз ягон ҳадафҳои зиддимиллиашон, аз ҷумла аз мақсади бо зурӣ ғасб кардани ҳокимияти сиёсӣ ва дар кишвар бунёд кардани давлати теократӣ даст нақашаидаанд. Ҷараёни воқеаҳо ва рӯйдодҳои солҳои охир қомилан собит карданд, ки Нурӣ ва хизби ташкилкардаи вай – ТТЭ ХНИ як абзори дасти қудратҳои минтақавӣ буда, барои татбиқи манфиатҳои геополитикии онҳо дар минтақа ва кишвари мо созмони дода шудааст.

Баъд аз вафоти Нурӣ раҳбарии ТТЭ ХНИ ба шахси аз он бадтар, яъне Кабирӣ расид.

Кабирии манфиатчӯ ва фурсатталаб, ки барои ба даст овардани манфиати худ аз ягон амали манфур худдорӣ намекунад, дар давраи рахбариаш чиноятхою хиёнатхои мудхиш содир кард. Аз чумла, силсилаи террорхо ва кушиши табаддулоти низомӣ бо фармони вай амалӣ гардид, ки бар зидди Ватану миллат равона гардида буд.

Душманию бадхоии Кабирӣ то дараҷаест, ки хатто хангоми суханрониаш дар маросими чанозаи Нурӣ макоми кудрати кишварро тухмат мезанад ва бадном кардани мешавад. Хамон фурсатро хам барои боло бурдани таъсири худ дар байни мардум истифода мекунад.

Имрӯз Салимпур бо мақсади роҳёбии масири миллатсозӣ парда аз рӯи чиноятхои собитшудаи нахзат кушод ва барои решакан кардани имичи ТТЭ ХНИ, рахбарони гузаштаю ҳозираи онро, ки дар содир гардидани садҳо чинояту хиёнат даст доранд, фош сохт. Мардум дигар аз тамоми мақсадҳои ифлоси нахзатиho огоҳанд ва харгиз ба афсонаҳои бофтаи онҳо бовар намекунанд.

Мухаметов Гафур,
профессор, декани факултети филологияи руси ДМТ

[media=